

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2021-04-21

Diarienummer:
UBN-2021-02107

Handläggare:
Christina Stenhammar

Stöd till skolor i arbetet med särskilt begåvade elever

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** ge utbildningsförvaltningen i uppdrag fortsätta utvecklingsarbetet i linje med föredragningen i ärendet.

Ärendet

I nämndens verksamhetsplan för 2021 anges följande som en av åtgärderna för att förbättra studieresultaten: Inom ramen för barn- och elevhälsan organiseras stöd till skolor i arbetet med att ge stimulans till särskilt begåvade elever.

Utbildningsförvaltningen ger i föredragningen en lägesbild av arbetet.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen. Förslaget har inga konsekvenser sett ur jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Konsekvenser för barn/elever

Högpresterande barn och elever följer oftast pedagogen och undervisningen väl, medan det särskilt begåvade barnet eller eleven inte helt sällan ifrågasätter undervisningen och pedagogen. Särskilt begåvade barn och elever kan i undervisningssituationer skilja sig från högpresterande. Barn och elever som är särskilt begåvade kan vara men är inte nödvändigtvis högpresterande. Syftet med arbetet som beskrivs i ärendet är att stödja och vägleda lärare, skolledare, elevhälsa och övrig personal i kommunens skolor, i deras strävan att möta och tillgodose behoven för elever med särskild begåvning.

Föredragning

Bakgrund

I ett samarbete med dåvarande SKL och sju kommuner, däribland Uppsala, togs det 2016 fram en handlingsplan med syfte att stödja kommunerna i arbetet med att öka kunskapen om särskilt begåvade barn eller elever. Övriga kommuner som ingick i arbetet var Borås, Karlstad, Landskrona, Umeå, Luleå och Sollentuna. Denna plan har varit vägledande för arbetet i Uppsala kommun.

Utbildningsnämnden har ett flertal år i budgeten avsatt en miljon kronor riktad för elevgruppen. Inledningsvis anställdes en specialpedagog som bland annat arbetade med att ta fram handlingsplanen. Pengarna har därutöver använts för fortbildning och handledning till personal samt direkta aktiviteter för elevgruppen.

Genomförda insatser

Naturvetenskap

För att möta enskilda elevers behov av utmaningar när det gäller naturvetenskapliga ämnen startade ett samarbete med Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet 2019. Genom olika övningar, diskussioner, workshops, rollspel och interaktiva föreläsningar har eleverna fått chansen att utvecklas tillsammans med elever från andra skolor i kommunen.

Läsåret 2019/2020 deltog cirka 50 elever från årskurs 4–9. Läsåret 2020/2021 genomförs satsningen digitalt med de äldsta eleverna och de yngre eleverna i årskurs 4–6 kommer att träffas utomhus i slutet av vårterminen 2021. Här deltar 19 elever.

Efter vårterminen 2021 planeras en uppföljande enkät till elever och vårdnadshavare.

Matematik:

Under ett antal år har elevaktivitet i matematik hållits. I ett samarbete med Uppsala universitet bedrivs Matteklubben där elever i åk 4–9 ges utmaningar inom matematik. Cirka 100 elever deltar. Det finns också ett samarbete mellan grundskola och gymnasieskola så att grundskoleelever kan delta i matematikundervisning på gymnasienivå.

Uppdragsutbildning

Under läsåret 2019/2020 gavs kursen Särskild begåvning i undervisningspraktik och forskning (7,5 högskolepoäng), för legitimerade grundskollärare i Uppsala kommun. Utbildningen var en uppdragsutbildning i samverkan med Högskolan i Gävle och Uppsala universitet. Sex sammankomster kompletterades med praktiska övningar. 38 lärare var anmälda och deltog. Vid ett tillfälle bjöds även skolledare in.

Intern fortbildning

Utöver ovan nämnda utbildningssatsning har psykolog och specialpedagog på Centrala teamet/Barn- och elevhälsan erbjudit föreläsning och handledning gällande särskilt begåvade barn och elever. Denna insats har riktats till grundskolorna i Uppsala kommun.

Arbete framåt

Det finns ett behov av att uppdatera handlingsplanen. Detta arbete pågår och den kommer att skickas ut på remiss till rektorer och specialpedagoger. Målsättningen är att den ska vara klar inför höstterminen 2021.

För att öka kunskapsnivån om särskilt begåvade elever, kommer utbildningsförvaltningen att erbjuda en föreläsningsserie/workshops för skolledare och personal inom elevhälsan och skolan. I detta arbete kommer även Skolverkets stödmaterial nyttjas.

Ett utvecklingsområde är att involvera förskolan i planen och hur man i förskolan kan anpassa och utmana gruppen. En arbetsgrupp bestående av specialpedagog och psykolog planerar en utbildningsserie för rektorer i förskola.

Inom Barn- och elevhälsan finns en arbetsgrupp som under åren gett fortbildning och handledning kring elevgruppen. I gruppen ingår specialpedagoger, psykolog och logoped som arbetar för olika skolformer. Under läsåret deltar gruppen i en forskningscirkel tillsammans med universitet där man bland annat tittar närmare på hur stöd kan ges till pedagoger att identifiera dessa elever. Målet är att skapa ett kartläggningmaterial som kan användas som stöd i arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 21 april 2021

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör